

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Not. II. De redivitibus Ecclesiasticis 3. de Simonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

rius explicuit: nam Escobarius aliorum Doctorum sensum sæpe supponit, raro explicat. Hujus igitur doctrinæ sensus apud Lessium explorandus est, & discutiendus: quod egregiè præstitit Apologista impost. 3. & in respons. ad Epist. 12. Ad eum te remitto; nisi velis Escobarium Vallisoletum expectare responsum. Et verò licet Escobarius ambigere locutus sit; cum is dicat, se cum Lessio sentire, non alia quàm Lessii, ipsi doctrina imputanda est. Injustè igitur conquereris, quod Apologistæ doctrinam Lessii de hoc argumento explicuerint; primus quidem citatis locis, alter verò in respons. ad objection. 24.

NOTA II.

De redditibus Ecclesiasticis.

TAm faciliè pronunciare, vel ignorantia, vel imprudentia; addemalitiam & iniquitatem, cum quis ex odio præcipiti, quo adversus aliquos abripitur, pronunciat. In hoc, erras statim initio: Vis enim, (a) certius esse nihil, quàm Ecclesiasticos suorum reddituum dominos non esse: & ex Comitolo, cujus auctoritas nullius ferè momenti est, periculosa illam sententiam vocas, quæ ad omnem licentiam aditum aperiat. Si oppositam probabilem dixisses, utique tolerandus esses, cum pro illa multi auctores scripserint: ac ita certam putare, ut aliam periculosa esse velis, & ad omnem licentiam aditum aperientem, hoc reverà sustineri nequit; cum ea pro se gravissimos auctores habeat, quales sunt Sotus, Covarruvias, Adrianus, Corduba, Vasques, Arboreus, Alcozer, Tabiena, Sarmiento, Simancas, Gerson, Abulenſis, Honcala, Turrecremata, Propositus, Angles, Aragonius, Thomas Sanchez, Molina, Lessius, Lorca, Coninck, Filiurius, quos citat & sequitur De Lugo de just. & jure disp. 4. sect. 1. num. 2. adde torrentem omnium recentiorum, quos hic recensere, longum esset. Omnes tamen isti fatentur, teneri Ecclesiasticum, in usus pios residuum expendere. Probatur autem hæc obligatio, tum ex Trident. sess. 25. cap. 2. de reform. quod prohibet Ecclesiasticis, ne redditus suos, qui Dei sunt, consanguineis donent; tum ex usu Ecclesiæ, quo mens illius clarissime constat. Quod autem sint Domini, præsertim probatur ex Trident. sess. 24. cap. 12. de reform. ubi dicitur Ecclesiasticus facere fructus suos; item sess. 23. cap. 1. de reform. item ex Bulla Pii V. quæ incipit *Ex primo*. Illud etiam præsertim movet, quod Ecclesia nullis pœnis eos ad restitutionem adstringat, qui residua in pios usus non expendunt.

Non nego, sententiam oppositam rationibus etiam suis probari, iisque gravioris momenti; sed quæ illam dumtaxat probabilem, non certam efficiant. Quate, ut eam non damno, sed probabilem reputo; ita neque tu meam damnare debes, utpotè longè probabiliorem. Dixi supra, Comitolum hac re nullius esse momenti: quippe qui nimio studio, neotericis auctoribus contradicendi, scripserit.

Unum autem præ cæteris, in te displicet, (b) quod attritionis cum Sacramento conjunctæ beneficium per summum contemptum eleves, cujus scilicet operâ, is ad gratiam redire possit, qui redditus Ecclesiasticos in consanguineos effuderit, idque citra omnem restitutionem, ad quam scilicet non tenetur. At dato, quod teneatur, ejusdem attritionis opera, in Sacramento, ad gratiam redit; cum vera attritio pro-

positum non peccandi, & voluntatem servandi præcepta, atque adeo restituendi complectatur. Tu verò nimiam, ut putas, salutis remediū facilitatem non probas, O inhumanum hominum genus! qui Christi mortem pro omnibus oblata, & sanguinem fufum; & gratiam sufficientem, quæ nemini deest, cum præceptum obligat; & novum Penitentia Sacramentum, quo Christiani longè facilius, quàm olim Judæi peccatorum suorum veniam consequantur; & jugum Christi suavius, onusque levius, de demptis à Christo mortalibus invidetis.

Sed hoc onus superflua distribuendi, Jesuitæ, inquis, Pensionarii eximunt: (c) item docent, quæ stipendii loco accipiuntur, tamen si superflua, in pauperes necessarii eroganda non esse; (d) neque id, quod parsimonia congruè ac debite sustentationi subtrahit; neque id quod nonnulli, digna subboris & industriæ impense in regimine Ecclesiæ mercede, supra congruam sustentationem merentur. Cuncta hæc, inquis, sunt nefanda, turpia, fœdida, avaritiæ labe polluta, Christo & Ecclesiæ contumeliosa, simoniaca & nulli probanda, quem aliquam divini ministerii curæ & honos tangat. (e) Hæc tu: viden' quid dicas? tam graves, tam sanctos, tam doctos homines his laudibus exornas? Sed, quantum vis ringaris, prædictæ sententiæ sunt probabiles. Nam & pensio est ipsissima applicatio oblatæ justam ad aliquem utum pium; & quod datur stipendii loco, inter redditus Ecclesiasticos non recensetur; & quod portioni sibi debita aliquis subtrahit, alteri non debet; omnis demum merces singulari labori & industriæ alicujus debita, eadem competit, ut ejuslibet voluntati relinquatur: præterquam quod Doctorum auctoritas, & usus Ecclesiæ receptus hujusmodi opinionibus aliquod potius conciliant. Consule Cardinal. De Lugo loc. 3. per totam, qui multos etiam citat.

(c) Pag. 330.
(d) Pag. 331.
(e) Pag. 332.

NOTA III.

De Simonia.

ITerum hoc loco furiosum illum Apologistam impletis: (f) & primò quidem increpas, quod Epistolam duodecimam Montaltii dissimulet. Turbaris videris, Wilhelme, adeò ut revera nescias, quid dicas. Nam contra illam duodecimam potissimum agit Apologista, eamque expresse appellat, restitutaque pag. 53. & 54. Sed falsò, inquis, Montaltii fingit, quasi divitibus præciperet, ut se etiam illarum suo necessariis spolient, quod periculante aliorum statum tueantur; cujus opinionis, inquis, ne vestigium quidem in Montaltii Epistolis reperias. Itane vero i. ut Montaltius in extremis necessitatibus etiam necessaria largienda esse sentit, ipso ferè initio Epistolæ extremam autem necessitatem cum urgente & gravi confundit. Tu ipse supra propter hoc vapulasti pag. 325. Porro Theologi jacturam status auctoritatis inter magnas necessitates recensent. Igitur necesse Apologista per legitimum ratiocinium illam nobis opinionem imputavit. Sic enim ratiocinatur: in opinionem imputavit. Sic enim ratiocinatur: in magnis, urgentibus, extremis necessitatibus (non hæc tria apud vos idem sonant) necessaria sunt largienda; hæc propositio Montaltii expressa est: sed evidens jacturæ status periculum, est magna neces-

[f] Pag. 332.

(a) Pag. 329. (b) Pag. 330.

temporale, inquam, non humanum, sed diabolicum?

Asseris deinde, omnibus Decretis, & legibus Ecclesiasticis vetari, ne quocunque modo, vel titulo, pecuniā accipiatur, etiam si non detur ut pretium. Ut hoc probes, quinque loca producis; in quibus tantummodo agitur de ordinandis Presbyteris, Diaconis, Clericis, vel consecrandis Episcopis. At, ni fallor, in materia beneficiāli, Apologista versatur. Præterea ex his dumtaxat habetur, in Ordinatione, commoda, id est, lucra, Simoniaca scilicet, fugienda esse: Episcopatum, Presbyteratum, Diaconatum per pecunias non esse obtinendos; nec pro iis premium offerendum; sine cautione Ordinationem peragendam: Cuncta hæc pretium denotant. Non distiterat tamen esse aliqua jura, quibus pro obtinendo beneficio, aliquid quovis modo dari prohibetur; & nisi ad sit alius titulus honestus, eo ipso, quod datur aliquid, ad beneficium obtinendum, ut pretium dari censetur. Sed hæc ad Apologistam nihil faciunt, qui omne pactum excludit; & te primum accepta, ex mea deinde gratitudine, vel alio titulo honesto, beneficium conferri supponit, præciudicando ab omni lege humana. Accusas denique Simoniam illum, qui pecuniam promittit sine intentione solvendi. Sed multi dicunt, non esse Simoniam, te, haud dubie, longe doctiores, ut Cæsar: tom. 2. Opusc. tract. 9. q. 2. Sol. lib. 9. q. 8. art. 1. Tolet. in Summ. lib. 5. c. 90. n. 4. Petr. Navarr. lib. 2. de test. n. 471. Suar. tract. de Simon. cap. 42. n. 5. Nempe ille, qui fingit; non habet voluntatem emendi; igitur nec Simoniam Mentalem ut vocant, sola mente conceptam; igitur nec eam, quam dicunt Conventionalem seu pacto firmatam, quæ Mentalem supponit: alter vero qui non fictè promittit, Mentalem habet. At ridiculus es, cum dicas, eum, qui pecuniam fictè promittit, per pecuniam ad Sacerdotium pervenire. Quomodo per pecuniam, si nulla pecunia intercedit? Quod dicitur, corrumpi Judicem, per promissum falsum; item quæ illum, a quo, qui fictè promittit, accipit deinde Sacerdotium: utrumque verum est; sed non est Simonia; quia non obtinetur beneficium per pecuniam; sed per promissum falsum. Prohibet demum Concilium Melphit. ne quis dato vel promisso Episcopalem dignitatem assequi nitatur: Promisso scilicet vero, non falso & ficto. Non tamen negabit quispiam, quin illi, qui fictè promittit, graviter delinquat, & mendacium sacrilegum cum maxima irreverentia committat. Nihil enim obstat, quod minus peccatum sit, & Simonia non sit. Fuit aliquando, qui dixit, non neminem inter Casuistas, quod paulo laxior esset, esse agnum, qui tollit peccata mundi: Id per jocum dictum fuit. Ausum tamen ferio dicere, ita vos hominum generi esse inensos, ut longè plura, quam te ipsa sint, peccata esse velitis; licet communem omnium obstatat negetis Servatorem. Hinc Diaboli partes agitis, cui maximam hominum partem a communi redemptione rejectam devovistis: Hinc non grassatorum modò & sicariorum, quod iusto joco Apologista vobis exprobravit; sed ipsius Diabolicorum principis insignes patronos agitis.

(*)

in

In Epistol. decimā tertiam,

NOTA UNICA.

De Homicidio.

TAnti est impudentem esse, (a) & frontem omnino posuisse; fabulam alapæ Compendii à Jesuita quodam impactæ, quam pro vera historia scurra tuus in solita famolarum literarum scena exhibuerat, tota Gallia cognovit: Apologista, illius narrationis falsitatem, adductis etiam testibus omni exceptione maioribus in respons. ad 13. Epistol. demonstrat; rem deinde Montaltius convertit in jocum, suo more ludens circa alapam averfa, vel ad versa manu inflatam; iterum eandem fabulam sub aspectum reducis. Tanti est, ut dixi, impudentem esse & Jansenistam; huic enim hominum generi solemne est, dictorum nunquam pœnitere. Sed falsa esse constat, ertonea, hæretica; nihil refert; semel dicta, nunquam revocanda. sic tam obstinatè damnatas propositiones defenditis, negatisque pervicaciter, Jansenii esse, vel in ejus sensu damnatas: standum in decretis. Sed iniqua sunt, impia, blasphema. Quid tum constantia, angelica virtus est, sed obstinatio, vitium diabolicum. (b) Tum cavillaris ineptè in re aperta. Nempe Annatus calumniam Lessii à Montaltio affectam tam clarè demonstravit à pag. 1. ad 8. Janseniana fidei, ut à nullo, qui vel legere sciat, negari possit. Nempe id attribuerat Lessio, quod expressè negat; verba Victoriæ pro verbis Lessii, sententiam Petri Navarra pro sententia Lessii impudentissimè propulerat. Quis enim dicat, aliquam opinionem illius auctoris esse, qui expressè negat, eam in praxi tutam? Præterea Montaltius ea, quæ Gallicè scripsit, Lessio imputavit, licet ea Lessii non sint; sed ne jam dicta repetam, te ad Annatum remitto; item ad Apologistam imposs. 4. & in respons. ad 13. epistol. ubi etiam rem hanc egregiè discussit, Montaltium planè convicit, & reluctanter licet, omnino prostravit.

Pergis deinde, nec ab eo, quem semel invisti, calumniæ tramite unquam discedis. Dixerat Apologista imposs. 19. nullum unquam, vel Theologum, vel Casuistam docuisse, propter simplices maledicentias, vel obreccionationes, licet hominem occidi posse; tu verò simplicem maledicentiam in calumniam, quantumvis atrocem vertisti; & hic Gallicæ linguæ peritos appellas. Præterea quis nescit, voce illa *simple*, rem ipsam extenuari, ac significari exile quodpiam & leve? sic auctor per illud, quod habet, *simples mesdisances*, nihil aliud intelligit; & qui Gallicè sciunt, nihil aliud intelligent, nisi leves obreccionationes: quantum autem calumnia, præsertim si atrox est, levem quampiam obreccionationem superet, non est profectò quòd dicam; cum res ipsa lippis & tonforibus nota sit. at utrumque, dictum illud Apologistæ excludit; nam vox illa *mesdisance*, id est, obreccionatio, calumniam arcet, & falsam criminationem, & adjunctum illud epithetum *simple*, id est levis, simplex, atrocem maledicentiam excipit. Hic tamen ineptiam, absurditatem, & ridiculam Apologistæ argumenta rides, & intolerandam vocas: hoc mihi facile persuaderet, te reverà Gallum non esse, sed Teutonem, aut Noricum, ut fingis; cum Gallicæ linguæ tam ignarum esse te videam; quis enim, qui vel me-

diocriter illam calleat, dum illud, de quo agitur, *simples mesdisances*, vel legit, vel audit, leves obreccionationes illic non intelligit? tu verò obreccionationem in calumniam, & levem in atrocem vertis, ut velinde potius Gallicum illud dictum penitus evertas, quam fideliter vertisse videaris, calumniam in calumniā struxisti: tibi adeò familiaris est, ut eam in oculis geras, eamque propterea videas, ubi non est. Hæc, inquam, mihi persuaderent, te Germanum esse, utin fronte libri mentiris; sed quantum à castitate Germanico absis, & quantum atro Regio-pomposum veneno imbutus sis, quisquis legit tuas notas, facile intelligit. Sed hæc sunt levia, ut dicam majora orationem convertis.

Franciscus Amicus Jesuita, inquit, (c) doctus, typis mandavit, honorem proprium, scilicet verum qui ex virtute, & sapientia nascitur, à Clericis & Religiosis, cum moderamine inculpatæ tutelæ, etiam cum morte invaloris defendi posse; quamvis de errore illam doctrinam palliare conetur: hanc supremum Brabantia Concilium tolli jussit, & mandato hæcenus obtemperatum; licet fundum mentem cui hæc doctrina innitur, sublatum non sit, & liberum adhuc Laicis relictum, proprium honorem defendere: item jussim expungi, quod dicit, homines, hæretici, vel legatario contra injustè impeditum, ne vel hæreditas adeatur, vel legata solvantur, defendere, &c. Utrumque Lovaniensis Academia damnavit: Præterea Caramuel à quodam Jesuita super hac doctrinā interrogatus respondit, illam tibi probabilissimam videri: nec mirum, cum eum Jesum infans laudibus ad se allicuisset. Pro eadem doctrinā, Jesuitæ varios auctores citant; Duvalium, Bannesium, ipsumque adeò Cardinalem Richelium, quod risum multorum concitavit: Nec juvat, pueros illas de praxi & speculatione cavillationes, quæ risum etiam movent, adducere; cum reverà ad excusandas cædes adhiberi non possint; ridiculum enim & nefandum est, cædes vel in speculatione premittere. Hæc summa illorum est, quæ in hac nota, quinque paragraphis complectitur. Omnis enim illum pellicis casum, quem ex Caramuele existeret non es veritus. Hæc te mirificè delectant Wilhelme, porcine indolis homo, cui fæces & lorde splacent. De eadem mone idem fertur, quem parò id immundum spiritum vocant; cui cum in obsequio animo similis esses, in amore immuditæ adhuc similis esse voluisti.

Quod pertinet ad doctrinam, quam Amico Affingis, eam minimè defendendam suscepi. Id unum dumtaxat repono. Amico illam affingi, à te quidem, per insignem malitiam, ab aliis verò quibusdam, per summam imprudentiam, vel incogitantiam. Hæc certe Amicus non asserit, sed opponit. Ubi enim dixisset tam. 5. disp. 36. sect. 7. num. 118. licitum esse Clerico & Religioso, defendere honorem illum verum, qui ex virtute & sapientia nascitur; statim hæc ibi opponit; ergo, inquit, hunc honorem poterant defendere, cum moderamine inculpatæ tutelæ, etiam cum morte invaloris, si opus sit. Hæc sanè doli, & molestia illi videtur. Vellem saltem eam invictas Wilhelme. Deinde tamen hæc subnectit, non fide ad palliandum errorem, ut temere dicit, sed ingenuè ad suæ sententiæ declarationem: *meo iure sint dicta*, ut communi sententiæ adversentur, sed *solum disputandi gratia*, maturo iudicio relicto penes prudentem lectorem. Communi ergo sententiæ adhæret; igitur alteram minimè approbat, quæ communi sententiæ

(a) Pag. 278. [b] Pag. 351.

[c] Apag. 352. ad 357.